

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:

Dr. ENEA POPA

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.

Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg	100 Lei
Pe jumătate an	50 Lei
Pe trei luni	25 Lei

UNIREA PARTIDELOR NAȚIONAL ȘI ȚĂRĂNESC

Abia ieșise de sub tipar numărul trecut al foii noastre când, dela București, am primit vestea îmbucurătoare, că partidul național s'a unit cu partidul țărănesc din vechiul regat.

Unirea acestor două partide, cari se bucură de încrederea poporului, în deosebi de a țărănimei, este un mare eveniment în viața politică a țării noastre și toți trebuie să primim cu bucurie și însuflețire această unire.

Partidele național și țărănesc de ani de zile luptă (cot la cot) pentru primenirea vieții politice din România, pentru o viață politică mai cinstită și mai pătrunsă de spiritul de dreptate, legalitate și libertate. Partidele național și țărănesc cer cu glas tare respectarea legilor, căci ceea ce e mai rău în țara noastră este, că legile nu se respectă, se calcă mereu în picioare pentru ca din călcarea lor să tragă foloase politicienii din partidele cari dușmănesc partidul național și pe cel țărănesc. Corupția, adică puțința de-a putea face orice dacă plătești cu bani grei, este așa de mare în țara noastră, încât ne pune serios pe gânduri.

Banul este atotstăpânitor în țara noastră. Oamenii cinștiți nu mai pot trăi. Boala aceasta grozavă a început să molipsească tot mai multă lume și trebuie să i se pună stavilă. Lupta și munca pentru stăpînire corupției e una din datoriile cele mai mari ale noului partid. Stăpînd corupția grozavă care bântue azi viața noastră publică stăpînim unul din dușmanii cei mai periculoși, cari sapă la temelia Statului Român.

A doua hotărâre și datorie ce și-a luat-o asupra sa noul partid, — ca să amintim numai acestea — este să lupte și muncească pentru îmbunătățirea soartei țărănimei, pătura cea mai numeroasă a populației României.

Guvernele de până acum și partidele liberal și averescan, cari au dat aceste guverne, n'au pur-

tat nici o grijă de soarta țărănimei și a muncitorimei. Liberalii și averescanii (căci și averescanii sunt un soi de liberali) s'au gândit la bunăstarea băncilor lor și pentru acestea au lucrat toată vremea.

Spunând noi, că partidul național-țărănesc vrea să îmbunătățească soarta țărănimei nu înseamnă, că de celelalte păaturi sociale nu va mai purta nici o grijă. Ba da, va purta toată grija și de celelalte păaturi sociale, *dar se va îngriji în deosebi de soarta țărănimei, aceasta fiind pătura cea mai numeroasă a populației țării noastre, dar și cea mai săracă și mai înăpoiată, tocmai din pricina sărăciei.*

Ceeace liberalii și averescanii n'au făcut pentru țărănime și muncitorime trebuie să facă noul partid național-țărănesc.

Pentru a putea, însă, duce munca la bun sfârșit partidul acesta trebuie sprijinit și ajutat de noi toți și în deosebi de țărănime. Nici un țaran nu poate sprijini și ajuta alt partid, decât partidul național-țărănesc, căci acesta este cu adevărat partidul care vrea să îmbunătățească soarta țărănimei.

I. Poiană.

I. P. Sf. S. Mitropolitul Blajului operat

Înalt Prea Sf. Sa Mitropolitul Dr. Vasile Suci din Blaj a trebuit să se supună, în ziua de 29 Sept. c., unei operații foarte grele. Operația s'a făcut la Clinica din Cluj de către dnii profesori universitari Dr. Juvara (din București) și Dr. Iacobovici (din Cluj), asistând și dl prof. Dr. Iuliu Hațieganu.

Înalt Prea Sf. Sale I s'a tăiat piciorul stâng dela genunchi în jos. Operația a succedut bine și după știrile ce avem viața I. P. Sf. Sale este în afară de orice primejdie.

Trista întâmplare cu I. P. Sf. Sa Mitropolitul Blajului întristează nu numai pe credincioșii bisericei unite, ci țara întreagă.

Dorim și noi vrednicului și bunului păstor grabnică și deplină însănătoșare, ca să-L vedem cât mai curând reluându-și munca de păstor bisericesc și îndrumător și înființator de școli, muncă pentru care un neam întreg îi este recunoscător.

BREASLA

S'a păstrat din vechi ideea unei bresle întemeiată pe cinste, pe credință, pe muncă și pe frățietate. Bresle, în care „starostele” era nu numai reprezentantul breslașilor, mai marele lor, președintele lor, ci părintele, conducătorul și judecătorul lor. Bresle în care meșterii și calfele laolaltă, luptau pentru ridicarea și păstrarea cinstei și dreptății în muncă. Acele bresle însă au dispărut odată cu vremea în care se născuse, odată cu stările morale în care se desvoltau. Veacul al 19-lea a gonit pretutindeni vechile urme ale acestei minunate instituții a evului mediu.

Când legiuitorul din 1912 a reînființat în România bresla și-a închipuit desigur, că desmormântând acest nume vechiu și obligând pe meseriași să alcătuiască noi bresle, va reînvia o lume trecută, moravuri de mult uitate, și va readuce în meserii acele frumoase timpuri de care vorbesc cu evlavie bătrânii noștri. S'a înșelat, și nici nu putea să fie altfel când astăzi sunt alte condiții de viață, alte obiceiuri, alte raporturi de lucru, alt înțeles chiar al vieții.

Breasla din trecut își avea tăria în monopolul meseriei, după cum avea Samson tăria în plete. Și când orice îngrădire a muncii a fost înlăturată, când s'a pus ca principiu al vieții sociale dreptul la muncă al tuturor, când s'a ridicat breslei dreptul de monopolizare a meseriei și s'a îngăduit orcu să muncească, și să muncească cum vrea și unde vrea, breasla a încetat să mai existe.

Monopolul meseriei nu se mai poate întoarce în timpurile noastre și a reînființa breasla fără acest drept vechiu al ei înseamnă a introduce în corpul nostru social un organ mort. Încercarea a fost făcută, breslele au fost reînființate însă rezultatul a fost că organizarea actuală a meseriilor nu a avut nici un fel de viață, iar chestiunea meseriașilor a rămas încă câțiva ani tratată cu vitregie.

În spiritul nou, în separarea intereselor meseriașilor patroni de interesele salariaților, în greutățile economice ce se adună zi de zi pe spatele meseriașilor, a micilor industriași, breasla nu mai poate fi un organ comun în care să fie cuprinși și patroni și calfe, și meșteri sau lucrători de fabrică cu pregătire de meșteșug și ucenici. Aceste deosebite categorii au deosebite interese și prea puține interese comune, și încă atât de puține interese comune în cât nu poate să facă obiectul unei acțiuni, unei lupte comune. Astăzi calfele nu mai pot spera să ajungă, toate, să deschidă ateliere pro-

pri. Lipsa de capital, greutățile pieții, condițiile noi de muncă, condamnă pe cei mai mulți să rămâie pentru totdeauna salariați. Meșterii și lucrătorii din fabrici, cari desigur vor deveni cu atât mai puțin patroni, au neînchipuit de multe legături cu calfele, lucrătorii din mica industrie, ca salariați, și nici un fel de legături cu meseriașii patroni.

Breasla de astăzi care nu este altceva decât turnul Babilonului unde s'au amestecat graiurile va trebui să fie sfărmată și descompusă în două asociații: 1. asociația patronilor meseriași, a patronilor mici industriași, care poate purta numele de corporație sau breslă și 2. asociația profesională a lucrătorilor, din mica sau marea industrie, sindicatul profesional.

Întâia ar avea să apere interesele meseriilor, a patronilor mici industriași, a doua interesele salariaților. Prin aceste două asociații, desvoltate în deplină libertate și autonomie, Statul ar putea să-și desfășoare deosebitele sale intențiuni față de aceste două deosebite clase ale muncii. Prin asociațiile patronale Statul și-ar urmări planurile sale de ocrotire a clasei de mijloc, iar prin asociațiile muncitorești Statul și-ar desăvârși măsurile de ocrotire a muncitorilor.

Breasla alcătuită de astă dată numai de meseriași patroni, cu scopuri bine definite, ar avea o viață reală, și dacă, din punct de vedere moral încă ar fi inferioară breslei din trecut, i-ar fi desigur superioară economică. Introducerea micilor industriași patroni, în Camerele de Comerț și Industrie ridică pe meseriași în prestigiu economic, însă nu le apără în de ajuns interesele de cele mai multe ori contrare cu acelea ale marelui industriei.

N. Ghiulea, prof. univ.

Tăietorul de piatră

Așa l-am cunoscut pe Pristavu, cum e și azi: smolț pe haine cu lut galben și cu fărnăcopul pe umăr.

Omul acesta de statură mai mult mărunță, decât mijlocie, veșnic cu zâmbetul pe buze, cu acel zâmbet, care dă curaj și copiilor să stea de vorbă cu dânsul, omul ăsta de-o bunădată rară, are o meserie grea și primejdioasă. E tăietor în cariera de var a satului.

Îndeletnicirea a moștenit-o dela tatăl său și o deprinsese încă de pe când era băiat, abia desfăcut din scutece. Îl lua — fie iertat bătrânul — ca să-i țină de urât, sau să-i păzească merindea să nu i-o fure ciorile. Și băiatul se dedase cu ciocănitul fărnăcopului, cu sgo-

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățiile feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Depozit pentru
REGHIN și Jur la
Farmacia NEAGOS
Tg.-Mureș Telefon 130
Farmacia MERA

motul bolovanilor rostogoliți din stâncă, ca copilul de morar cu troncanitul morii.

Crescut în dogoarea arșițelor, în bătaia vânturilor și oțelit de pleasna ascuțită a crivețului, se stăpânise în el o sănătate de piatră.

La etatea de cincisprezece ani, ajută tatălui la clădirea bolovanilor în stângen. După un an sdârgea sghiabul alături de bătrânul, care-i arăta chițibușurile băieșitului; cum, cu putere mică, poți învinge stânca uriașe.

Le-am aflat aceste taine, chiar din gura Pristavului de azi, stând deunăzi cu dânsul în vorbă.

— „Dumneata nu l-ai cunoscut pe tatăl meu“ — făcu dânsul. „Dacă l-ai fi cunoscut, nu te-ai mira pentru ce i-am călcat în urmă!“

Și Pristavu, morfolindu-și zâmbetul din colțul gurii, aștepta parecă, să-l îndemn la vorbă.

— „Vezi dumneata țancul acela al vărării? De-aici și s'ar părea, că-i numai un rozor. Hei, dar dacă te-ai urca pe el, colo, unde se zărește pata aia albă, ca un ochiu de zăpadă, ai vedea numai cât e de înalt. De-acolo se vede departe, departe, peste toată țara. Vei vedea satele respirate prin luminșuri de păduri, lanuri întinse, cari par uneori ape verzui, iar altădată în coloarea aurului.

Râurile se văd ca niște șerpi uriași cu solzii arginții, iar drumurile ca niște pânze întinse pe pajiște la 'nălbii.

De-acolo, din țancul cel mai înalt îmi arăta tatăl-meu — Dzeu să-l ierte — încătrău e Țara Românească și Cetatea Bălgradului, unde a stăpânit Mihai Vi-teazul. În diminețele limpezi, când se ridică burhaiul de pe pământ, cum s'ar ridica o pânză de pe fereastră, se vedeau în fundul asfințitului pădurile Moșilor, din a căror fagi și-au făcut ei tunurile, de cari s'a mirat o lume. Mai în dreapta, peste niște funduri mari ca de căldări uriașe, strălucea crucea de pe mănăstirea Blajului, cruce, pe care a jurat Iancu, că va scoate dreptăți pentru oamenii săraci“.

Și multe mi-a mai istorisit Pristavu din câte i-a arătat tată-său de pe țancul vărării.

Iar eu, care am apucat pe Pristavu, din vremea copilăriei tot așa cum e și astăzi: smolită pe haine cu lut galben, cu tărâncopul și alte scule pe urmă, încep a vedea într'ânsul pe omul, care știe să-și îndrume copiii pe calea, pe care trebuie să o urmăim cu toții dela mic și pân' la mare.

Petrea Dascălul.

Știri mărunte.

Către abonați,

Ne adresăm din nou dlor abonați ai foii „Sămănătorul“, adică acelor cari încă nici până astăzi n'au binevoit a răspunde repetatelor noastre rugăminți de a ne trimite costul abonamentului pe anul trecut. Li rugăm cu toată stăruința să binevoiască a lua hotărârea eroică de-a ne trimite costul abonamentului, căci avem foarte mare lipsă de bani.

Nu ne vine a crede să fie măcar unul între abonații noștri, — adică între aceia cărora deja mai bine de un an li se trimite foaia — care nu vrea să plătească. Stim, că greutatea cea mare constă în a lua ho-

tărîrea de-a duce banii (100 lei) la postă, sau a trece într'o Joie pe la redacția sau administrația foii din Reghin (adică pe la birourile advocaților Dr. Eugen Truția, Dr. Alexandru Ceușianu și Dr. Ioan Luca).

Rugăm pe stimații noștri abonați să binevoiască a lua odată această hotărâre și a nu mai tot amâna plata abonamentului.

Congresul Partidului Național, în vederea votării fuziunii cu Partidul Țărănesc, a fost hotărât pentru ziua de Duminică 10 Octombrie 1926, orele 11 a. m. Tot în aceea zi va avea loc și congresul Partidului, care din cauza prevederilor statutare nu poate să se țină decât 14 zile după data convocării.

În Tg. Mureș se dă ca sigură știră, că în locul dlui Flore Bogdan va fi numit prefect al județului nostru dl Dr. Codarcea, de prezent pretor în Miercurea Niraj. Pornesc și averescanii pe urmele liberalilor. Tot la 6 luni vor schimba pe prefectii județului Mureș, ca să-și plimbe cât mai mulți... partizani nasul pe la Prefectură.

Împărțirea desbăgubrilor de războiu e din nou la ordinea zilei. Dupăcum se știe, din venitele statului în anul trecut mai sunt 200 milioane lei, cari se vor împărți spre acest scop. La ministerul de finanțe, noua comisie centrală a ținut prima ședință, luând în cercetare diferitele soiuri de păgubiți de războiu.

No. 146 exec. 1926:

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 6693—1926 a judecătoriei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Văd. lui Haltrich Ioan reprezentat prin advoc. Dr. Sam. Fränkel pentru încassarea creanței de Lei 479 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 12 Octomb. 1926 orele 9^{1/2} a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mobile de casă în valoare de 10000 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 15 Sept. 1926.

Crețu,
șef-portărel.

No. 139 exec. 1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 6685—1926 a judecătoriei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Văd. lui Haltrich Ioan reprez. prin adv. Dr. S. Fränkel pentru încassarea creanței de Lei 1214 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 12 Oct. 1926 orele 9 a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mașină de cusut în valoare de Lei 6000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 15 Sept. 1926.

Crețu,
șef-portărel.

No. G. 7390 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: — etc. și obiectele de valoare care în urma deciziei No. 142 din anul 1926 al Judecăt. de ocol Reghin s'au executat în 16 Apr. 1926 în favorul executat. Klein Ijac reprezent. prin avocat Dr. Mihail Mendel împotriva executatului Văduva lui Simion Ichim locuitor din comuna Lunca Bradului pentru încassarea capital. de 706 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 10000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 7160—1926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 23 Oct. 1926 la-orele 11^{1/2} a. m. în com. Lunca Bradului și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 15 Sept. 1926.

Crețu, șef-portărel.

No. G. 174 exec. 926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: ob. de valoare care în urma deciz. No. 11401 din anul 525 al judecăt. de ocol Reghin s'au executat în 20 Apr. 1926 în favorul executorului Eugen Ganz reprezentat prin avocat Dr. Mihail Mendel împotriva executatului D. Rittman locuitori în com. Reghin pentru încassarea capitalului de 3000 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 6800 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 7073—1926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 12 Oct. 1926 la oarele 10 a. m. în comuna Reghin și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 15 Sept. 1926.

Crețu, șef-portărel.

No. G. 349 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: ob. de valoare care în urma deciziei No. 3295 din anul 1926 al judecătoriei mixtă din Tg. Mureș s'au executat în 7 Iulie 1926 în favorul executor. Coloniale S. A. de Comerț reprezentat prin advocații Dr. Farkas Robert și Dr. Lazar Henrik împotriva executatului locuitor din comuna Reghin pentru încassarea capitalului de 4761'65 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 26350 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 9150—1926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 13 Octombrie 1926 la orele 4 p. m. în comuna Reghin și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 19 Sept. 1926.

Crețu, șef-portărel.

La 15 Octombrie 1926 va eși de sub tipar

Calendarul Mureșului pe anul 1927

care va fi redactat pe înțelesul poporului, cuprinzând o mulțime de sfaturi gospodărești și cetățenești, bucăți alese de cetire, târgurile, mersul vremii, etc.

Prețul 20 Lei.

Toți cari doresc să aibă acest calendar, cât și negustorii dela sate, sunt rugați să ne anunțe numărul exemplarelor ce vor să li se trimită cu ramburs. Revanzătorilor li se dă rabat, iar exemplarele nevândute se primesc înapoi până la 1 Febr. 1927.

Redacția „Calendarul Mureșului“
Tipografia Librăriei Nouă.

Cetiți și răspândiți

„Sămănătorul“

SIRPINOLUL SIRPINOLUL SIRPINOLUL

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusă, tusă convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia V. MERA
REGHINUL-SĂSESC

Cereti

VINUL de CHINA
FERUGINOS

Cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Prep. farm. NEAGOȘ Tg. Mureș

Se poate comanda direct. Depozitul la
Farmacia V. MERA

Cele mai bune, solide și eficiente cizme și ghete se află la

Grigore Moldovan
cizmar
REGHIN, Str. Eminescu No. 1
Cumpărați și vă convingeți.

Pentru noul
an școlar!

Atragem atențiunea dlor profesori și părinți asupra articolelor școlare pentru elevi precum: Cărți, caete, creioane, penițe, tăblițe, etc., etc.

Se găsesc de vânzare în mic și mare la:

„Libr. Nouă“ Reghin